

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

У 2022 році прогнозуємо зниження обсягів продажу, на що значно вплине бойкотування українським споживачем та рітейлом продукції компанії Coca-Cola, яка була представлена на українському ринку мінеральною водою, солодкою газованою водою, енергетичними напоями та холодним чаєм, та компанії Nestle (мінеральна вода).

З одного боку, споживачі втратили можливість купувати звичні напої звичних відомих торгівельних марок. З іншого, боку вивільнилася ніша, яку займала продукція цих компаній і яку можуть зайняти вітчизняні виробники. Але процес переструктурування ринку за підприємствами-торговими марками-продукцією та виведення на ринок нових видів продукції пов'язаний з часовим лагом, який потрібен виробникам для організації виробництва збільшених обсягів традиційної та нової продукції, а також українським споживачам для прийняття нової продукції.

Тому можна стверджувати, що після тимчасового спаду показники виробництва та реалізації продукції галузі безалкогольних напоїв покажуть поступове зростання.

Література

1. Статистична інформація. *Державна служба статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.03.2022)

СУПЕРЕЧЛИВА ПРИРОДА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

**Павлова І.О., канд. екон. наук, Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

В умовах прискореного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій більш інтенсивним стає розвиток глобалізації світового простору. Не заперечуючи об'єктивного характеру глобалізації, її впливу на різні сторони суспільного життя, й в першу чергу економічного, було б легковажним ігнорувати суперечливий характер глобальної економіки.

Глобальна економіка – це планетарна господарська система, що представлена різними функціональними блоками з їх секторами, видами, організаційними структурами з певними формами власності, а також рівнями (господарюючі одиниці, галузевий, регіональний, національний, мегарегіональний, світовий), сформованими внаслідок посилення глобалізації.

Розвиток глобальної економіки на сучасному етапі глобалізації характеризується низкою суперечностей. Найбільш суттєвими та такими, що розкривають її природу, є наступні суперечності: між державами, що представляють ядро світ-системи, її напівпериферією та периферією; між національними та наднаціональними інтересами, які уособлюють глобалізовані фірми та міжнародні організації; неврегульованість глобальних ринків й передусім фінансових; між глобальними акторами, які визначають пріоритети світового розвитку; між глобальним рівнем світогосподарських зав'язків та локальним рівнем прийняття рішень суб'єктами глобальної економіки; між людиною як споживачем та найманим працівником.

Така суперечливість значною мірою посилюється внаслідок прояву трилеми відкритої економіки, згідно з якою країна не може одночасно мати відкритий рахунок капіталу, фіксований обмінний курс і незалежну монетарну політику, протиставлення яких викликає конфлікт між цілями внутрішньої та зовнішньої стабільності кожної з країн.

Розв'язання цієї проблеми запропонував Д. Родрік [1], який розробив три варіанти поєднання компонентів вказаної трилеми. Згідно з цією трилемою, країни можуть мати лише два з трьох доступних варіантів: міжнародну економічну інтеграцію, демократію та національну державу (рис. 1).

При прийнятті першого варіанту моделі перевага надається демократії та глобалізації, результатом чого є отримання глобального федералізму при диктаті національної держави.

Другий варіант моделі передбачає в якості пріоритетів розвитку інтереси національної держави і глобалізацію, внаслідок чого встановлюється диктатура ринку. При цьому держава домагається посилення глобалізації за рахунок впровадження демократичних рішень в економіці. Внаслідок обрання третього варіанту моделі трилеми глобальної економіки першість надається національній державі та демократії, що породжує відмову від глобалізації. А це означає прийняття Бреттон-Вудських зобов'язань, при яких підтримується демократія, а глобалізація здійснюється шляхом обмежень та вибіркових протекціоністських торговельних заходів.

На підставі аналізу запропонованих варіантів та врахування тенденцій сучасного світового розвитку, слід зауважити актуальність подальшого поширення глобалізації як умови посилення економічної влади суб'єктів глобальної економіки. Проте це не означає нівелювання ролі в цьому процесі національної держави, що свідчить про популярність другого варіанту трилеми глобальної економіки.

За таких умов зростають можливості глобалізованих фірм як одного з регуляторів економічних відносин. Тобто можливість партнерства держави і фірми стає більш реальною на засадах поглиблення та поширення глобалізації, яка в цьому сенсі постає не тільки як об'єктивний, а й як суб'єктно спрямований процес.

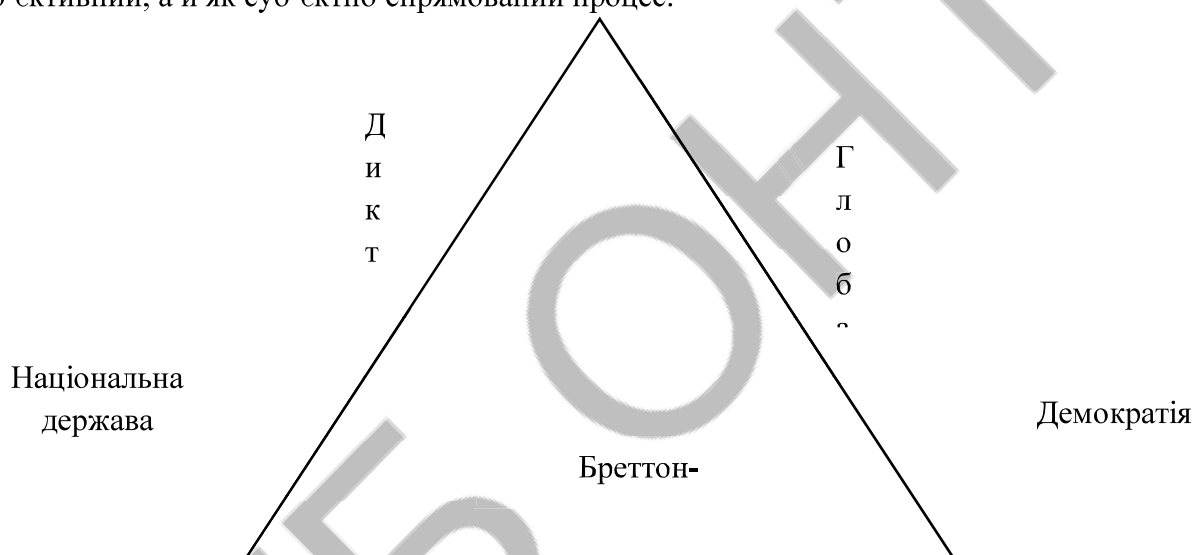

Рис. 1 – Модель «Трилема глобальної економіки» за Д. Родріком [1]

Національні держави об'єктивно зацікавлені у налагодженні тісного партнерства з фірмами, з огляду на значне представництво державних підприємств серед провідних світових компаній. До речі, в зарубіжних економічних публікаціях приділяється належна увага визначенню критерію визначення компаній державними. Підприємства вважаються державними, якщо держава володіє, прямо чи опосередковано, понад 50,01 % акцій на національному або субнаціональному рівні. З урахуванням цього показника понад 10 % найбільших фірм світу, переважно країн, що розвиваються, є державними [2].

Тобто, йдеться про наявність латентного потенціалу національних держав як регуляторів глобалізаційного процесу, який слід використати в процесі розв'язання проблем, які постають перед глобальною економікою.

Література

1. Rodrik D. (2000) How far will international economic integration go? *Journal of Economic Perspective*, Vol. 14. № 1. P. 177–186. DOI: 10.1257/jep.14.1.177.
2. Büge M., Egeland M., Kowalski P., Sztajerowska M. (2013) State-owned enterprises in the global economy: Reason for concern? 02 May. URL: <https://voxeu->

СЕЛЕКТИВНІ ВАЖЕЛІ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

**Кулаковська Т.А., д.е.н., доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Проблеми антициклічного регулювання стали предметом наукових досліджень лише з першої половини ХХ ст. До зазначеного часу в економічній теорії домінуючою була класична концепція, що ґрунтувалася на ідеї ринкового саморегулювання і заперечувала можливість довготривалих відхилень від ринкової рівноваги [1]. В умовах вільної конкуренції механізм ринкового саморегулювання діє з найменшими відхиленнями. Якісно змінюється ринок як об'єкт регулювання, набуваючи ознак монополістичного капіталізму. В структурі суб'єктів ринкових відносин виділяється монопольний сектор, а його представники беруть на себе роль регуляторів всієї економічної системи через цінові інструменти і прямий контроль обсягів пропозиції. Результатом стало загострення внутрішніх структурних диспропорцій.

Визначення сукупності селективних важелів антициклічного регулювання розвитку агропромислового комплексу та обґрунтування їх класифікації для підприємницького сектору і попиту населення є об'єктивним завданням. У результаті змін теоретичного і практичного рівнів сформувався спектр економічних методів державної політики, він включає наступні напрямки з іманентними їм інструментами: бюджетна (фіскальна) політика, що реалізується на основі використання наступних інструментів: доходи бюджету, державні витрати-асигнування, пільги, субсидії, субвенції, дотації; грошово-кредитна (монетарна) політика, інструментами якої є: облікова ставка, норма обов'язкового резервування, емісійна політика, операції на відкритому ринку цінних паперів, валютні інтервенції, валютні обмеження; зовнішньоекономічна політика, інструментами якої виступають: митні та немитні обмеження; інвестиційна політика в розрізі інструментів регулювання амортизаційних відрахувань; соціально-психологічна політика з іманентними їй інструментами визначення соціальних параметрів і гарантій, соціальними платежами, а також наданням дорадчих послуг.

Селективні інструменти антициклічного галузевого регулювання наведені для підприємницького сектору і попиту населення (табл. 1) [2, 3, 4].

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ

**Басюркіна Н.Й., докт. екон. наук, професор
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Виробництво продуктів харчування в Україні є досить розвиненим, пріоритетним, стратегічно важливим і має міждержавне значення. Воно відноситься до матеріалоємних виробництв, тому формування механізму управління конкурентоспроможністю на основі раціонального використання вітчизняної сировини має особливе значення. Найбільш

МОНІТОРИНГ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ДОЩОВИХ КОЛЕКТОРНИХ СИСТЕМ МІСТА ОДЕСИ	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Шевченко Р.І.....	306
ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗРАЗКІВ ПИТНОЇ ВОДИ	
Кузнецова І.О., Крусір Г.В.....	307
ВПЛИВ СТОКІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ПРИРОДНИХ ВОД	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Кондратенко І.П.....	309
УДОСКОНАЛЕННЯ БІОТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ	
Соколова Т.І., Крусір Г.В., Сагдеева О.А. Кузнецова І.О.....	310

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

ПОДОЛАННЯ НЕОДНОРІДНОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Дідух С.М.....	312
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ НА ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Ошепков О.П., Магденко С.О.....	314
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
Мініна В.О.....	315
РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ	
Самофатова В.А.....	317
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕРТИКАЛЬНО-ІНТЕГРОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Федорова Т.С.....	318
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ	
Фрум О.Л., Лобоцька Л.Л.....	320
СУПЕРЕЧЛИВА ПРИРОДА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Павлова І.О., Павлов О.І.....	322
СЕЛЕКТИВНІ ВАЖЕЛІ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	
Кулаковська Т.А.....	324

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.....	324
АНАЛІЗ СТАНУ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Гріщенко А.В.....	326
АНАЛІЗ РИНКУ ХЛІБУ ТА РИЗИКІВ ХЛІБОПЕКАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Басюркіна Н.Й., Ласкаєв О.М.....	328
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТОВАРОВИРОБНИКІВ ЗЕРНА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Крупіна Н.А.....	330
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бровкіна Ю.О., Константинова Т.В., Шалений В.А.....	332
ЦІННІСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ	
Свистун Т.В.....	334
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Немченко В.В., Колесник В.І.....	336
АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Березовська Л.В.....	337
АГРОПРОМИСЛОВІ ФОРМУВАННЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Пакулєнко О.В., Басюркіна Н.Й.....	338

СЕКЦІЯ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
Ніколюк О.В., Брюшкова Н.О.....	340
	426